

บทที่ 4

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีและข้อมูลนักท่องเที่ยวอย่าง

ในส่วนนี้เป็นการบรรยายถึงข้อมูลสภาพของศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวอย่าง และข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่าง

4.1 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีมีหน้าที่รับผิดชอบในการค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพืชสวนเศรษฐกิจที่สำคัญในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก มีเนื้อที่ 206 ไร่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี (ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี, 2554)

4.1.1 ประวัติศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2525 ภายใต้โครงการวิจัยเกษตรแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร เดิมใช้ชื่อว่า ศูนย์วิจัยพืชสวนราชบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 จึงได้ย้ายที่ตั้งมาอยู่ที่สถานีทดลองพืชสวนพลั่ว และเปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สังกัดกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ตั้งอยู่ตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ติดถนนสุขุมวิท เส้นทางจันทบุรี-ตราด ห่างจากตัวเมืองจังหวัดจันทบุรี 15 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร 269 กิโลเมตร มีพื้นที่ภายในศูนย์ฯทั้งสิ้น 206 ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานวิจัยที่ศูนย์พัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจภาค ตะวันออก (ห้วยสะพานหิน) จำนวน 897 ไร่ และพื้นที่ภายในศูนย์บริการวิชาการด้านพืช และปัจจัยการผลิตจันทบุรี จำนวน 300 ไร่

4.1.2 บทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีมีหน้าที่รับผิดชอบในการค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพืชสวนเศรษฐกิจที่สำคัญในเขตภาคตะวันออก ซึ่งมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 10,769,421 ไร่ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานและประสานความร่วมมือในการค้นคว้าวิจัย กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและระหว่างประเทศ และเผยแพร่ผลงานตนให้แก่เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเกษตรกรและผู้สนใจโดยทั่วไป นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรียังได้รับเลือกเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ ด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร โดยเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2545 จน ถึงปัจจุบัน ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว และเกษตรกรโดยทั่วไปเข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีมีพืชรับฝัดชอบ ที่ได้รับมอบหมายจากกรมวิชาการเกษตรให้ดำเนินการ ค้นคว้าวิจัยพืชสวนเศรษฐกิจ ในภาคตะวันออก ดังนี้ ไม้ผล (ทุเรียน เงาะ มังคุด พืชสกุลระกำ ลองกอง) และไม้ผลอื่นๆที่มีปลูกในภาคตะวันออก ไม้ดอกและไม้ประดับ (กล้วยไม้ เฟิร์น และไม้ ดอกไม้ประดับพื้นเมือง) สมุนไพรและเครื่องเทศ (พริกไทย และพลู) ผลงานวิจัย งานถ่ายทอด เทคโนโลยี และอื่นๆ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยพืชในความรับผิดชอบ อย่างเป็นระบบแบบสหสาขาวิชา ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะถูกนำมาผนวกเข้าด้วยกันเป็นชุด วิชาการการผลิต นำไปทดสอบในแปลง และเผยแพร่สู่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ผลงานดังกล่าว นอกจากเกษตรกรจะสามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตอย่างได้ผลแล้ว ยัง ได้เผยแพร่ไปในหลายประเทศ ทั้งจากกลุ่มประเทศอาเซียน แปซิฟิก และแอฟริกา โดยศูนย์ฯ ได้ ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของประเทศดังกล่าว เช่น หลักสูตรการผลิตไม้ผลเมืองร้อน การจัดการสวนไม้ผล การจัดการเรือนเพาะชำและการปรับปรุงพันธุ์ไม้ผล เป็นต้น

ในส่วนของผลงานด้านการปรับปรุงพันธุ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้ให้ความสำคัญมา อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเป็นสถานีทดลองเรื่อยมาจนเป็นศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรีในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ผลเมือง ร้อนที่สำคัญของประเทศ ไทย ไม้ผลเมืองร้อนที่รวบรวมปลูกอนุรักษ์ไว้ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ในปัจจุบันมีกว่า 30 ชนิด หรือหากคิดเป็นความหลากหลายของพันธุ์อาจกล่าวได้ว่ามีความหลากหลายกว่า 600 สายพันธุ์ เฉพาะ ทุเรียนชนิดเดียว ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีมีความหลากหลายของสายพันธุ์กว่า 500 สายพันธุ์ ชนิดพืช และความหลากหลายของพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีรวบรวมมาปลูก เก็บรักษาไว้นั้น ได้นำมาใช้ ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์ และประสบผลสำเร็จจนได้เป็นพืชพันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะดีเด่น ได้รับความ ารรับรองพันธุ์ใหม่และเผยแพร่สู่เกษตรกรอย่างกว้างขวาง

4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ศูนย์ วิจัยพืชสวนจันทบุรี อยู่ทางทิศตะวันตกของแนวเขาสะพาน ด้านหน้าของศูนย์วิจัยพืช สวนจันทบุรีติดถนนสุขุมวิท ด้านข้างทั้งสองด้านติดสวนผล ไม้ของเกษตรกร ด้านหลังติดแนวเขาสะพาน ห่างจากตัวเมืองจันทบุรี 15 กม. ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามถนนสุขุมวิท 269 กม. มีพื้นที่ 206 ไร่ ลักษณะเป็นที่ราบ มีความลาดเอียง 2% ในแนวตะวันออก-ตะวันตก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 24.20 เมตร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย

4.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปจังหวัดจันทบุรีตั้งอยู่ในเขตที่มีอากาศร้อนชื้น มีฝนตกชุกติดต่อกันประมาณ 6 เดือนต่อปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3,200 มิลลิเมตรต่อปี และในปี พ.ศ. 2554 มีฝนตกจำนวน 184 วัน วัดปริมาณน้ำฝนโดยรวม 3,321.2 มิลลิเมตร เดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุดในรอบปี คือเดือนธันวาคม วัดได้ 15.9 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุดในรอบปี คือเดือนพฤศจิกายน วัดได้ 35.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.0 องศาเซลเซียส (ข้อมูลอ้างอิงที่สถานีอุตุนิยมวิทยาพลั่ว)

ฤดูร้อน ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนตุลาคม อุณหภูมิเฉลี่ย 31.6 องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว ตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ย 21.5 องศาเซลเซียส

4.1.5 กิจกรรมของศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ได้จัดกิจกรรมในโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไว้ดังนี้

- 1) บรรยายสรุปโครงการ : วิทยากรบรรยายสรุปแนะนำโครงการและกิจกรรมภายในห้องบรรยายสรุป 20 นาที
- 2) เดินชมสวน : เดินชมสวนผลไม้ตามเส้นทางท่องเที่ยว โดยมีมัคคุเทศก์บรรยายให้ความรู้
- 3) การจี่จักรยานชมสวน : จี่จักรยานชมสวนผลไม้ตามเส้นทางท่องเที่ยว โดยมีมัคคุเทศก์จี่จักรยานนำชม มีจักรยานให้เช่า (ชั่วโมงละ 20 บาท)
- 4) นั่งรถพ่วงลากชมแปลงไม้ผล : นั่งรถพ่วงลากชมแปลงไม้ผล 206 ไร่ภายในพื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี โดยมีมัคคุเทศก์บรรยายให้ความรู้(รอบละ 200 บาท)
- 5) เก็บและชิมผลไม้ : เก็บและชิมผลไม้ ภายใต้การนำของมัคคุเทศก์ หรือเตรียมผลไม้ไว้ให้ชิม ช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน จะมีกิจกรรมชิมทุเรียนพันธุ์โบราณและพันธุ์ลูกผสมพันธุ์ใหม่ และอาจมีเงาะพันธุ์ลูกผสมให้ชิมอีกด้วย
- 6) การจัดกิจกรรม Walk rally : บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถใช้สถานที่ตามเส้นทางท่องเที่ยวจัดกิจกรรม Walk rally ได้ โดยต้องติดต่อล่วงหน้า
- 7) กิจกรรมคุณ : นักท่องเที่ยวสามารถคุณที่มีอยู่อย่างชุกชุม โดยเฉพาะนกเขา นกเอี้ยงตามเส้นทางท่องเที่ยว
- 8) ซ้อปปี้ง : ผลไม้ พันธุ์ไม้ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จัดหาผลไม้ตามฤดูกาลภายในศูนย์ฯ หรือสวนเกษตรกรที่มีคุณภาพดีมาจำหน่าย รวมทั้งผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ และพันธุ์ไม้จำหน่าย

9) โครงการฝึกอบรมปาล์มน้ำมัน ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

10) โครงการอบรมเกษตรกรในพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลฯ ได้จัดให้ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงประชาชนทั่วไป โดยมีกิจกรรมต่างๆ อาทิ การอบรมรูปแบบสวน, ให้ความรู้ด้าน ดิน – พืช รวมถึงแหล่งน้ำ โดยบูรณาการระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

4.1.6 สถานที่พัก

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี มีบริการบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งในและด้านนอกศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี โดยมีอัตราค่าที่พักแตกต่างกันดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 อัตราค่าที่พักของศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

สถานที่พัก	อัตราค่าที่พัก (บาท/คืน)	จำนวนผู้พัก(คน)	หมายเหตุ
บ้านลีลาวดี	1,500	15	
บ้านเฟื่องฟ้า	800	8	ที่นอนเสริม 100 บาท
บ้านราชาวดี	800	8	
บ้านพุดน้ำบุศย์	800	8	
บ้านเหลืองจันทร์	600	6	

ที่มา : <http://www.doa.go.th/hrc/chantaburi>

4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพของนักท่องเที่ยว รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 เพศ

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 เป็นเพศชาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	233	58.3
ชาย	167	41.7
รวม	400	100.0

ที่มา: จากคำนวณ

4.2.2 อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 กลุ่มอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 กลุ่มอายุมากกว่า 51 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.8 กลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ สาเหตุที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคน เนื่องจากกิจกรรมของศูนย์วิจัยจะเน้นไปที่ให้ความรู้ทางการเกษตร และพักผ่อนหย่อนใจ จึงทำให้กลุ่มของวัยกลางคนมีมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นและสูงอายุ ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20	5	1.3
21-30	80	20.0
31-40	96	24.0
41-50	140	35.0
มากกว่า 50	79	19.8
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2.3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31.8 ระดับอนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 5.0 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 3.8 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 2.8 ระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 1.0 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	221	55.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	1.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	11	2.8
อนุปริญญา/ ปวส.	20	5.0
ปริญญาตรี	127	31.8
ปริญญาโท	15	3.8
ปริญญาเอก	2	0.5
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดมีสมาชิกทั้งหมด 7 คน ส่วนครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดมีสมาชิกทั้งหมด 1 คน โดยมีค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกอยู่ที่ประมาณ 4 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนสมาชิก

จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	49	12.25
3-4	302	75.50
5-6	46	11.50
7	3	0.75
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2.5 อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมาคือ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 20.5 พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 15.0 อื่นๆ(รับราชการ,เจ้าของธุรกิจ, นักศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	82	20.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	60	15.0
เกษตรกร	221	55.3
อื่นๆ	37	9.3
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2.6 รายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001-40,000 บาท โดยระดับรายได้สูงสุดที่สำรวจพบคือ 180,000 บาทต่อเดือน ต่ำสุดอยู่ที่ 8,000 บาทต่อเดือน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 29,010 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-20,000	21	5.3
20,001-40,000	353	88.3
40,001-60,000	18	4.5
60,001-80,000	3	0.8
80,000 ขึ้นไป	5	1.3
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.3 ข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยว ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรีในรอบ 1 ปี ผู้ที่แนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี กลุ่มนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี และจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ

4.3.1 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยว ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งใจมาศึกษาความรู้ทางการเกษตร โดยการเข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี โดยคิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาคือตั้งใจมาพักผ่อนหย่อนใจกับเพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 26.0 และอื่นๆ คือ มาศึกษาดูงาน/มาปฏิบัติที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยว ณ ศูนย์วิจัยพืชสวน จันทบุรี

วัตถุประสงค์หลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งใจมาพักผ่อนหย่อนใจกับเพื่อน/ครอบครัว	104	26.0
ตั้งใจมาศึกษาความรู้ทางการเกษตร	291	72.8
อื่นๆ	5	1.3
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

ในการศึกษานี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของนักท่องเที่ยวกับวัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยว พบว่า อาชีพเกษตรกรมีวัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยวใกล้เคียงกับอาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกร แม้ว่าอาชีพเกษตรกรมีวัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยวศึกษาหาความรู้ทางการเกษตร ร้อยละ 39.3 ในขณะที่อาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกรมีเพียง ร้อยละ 33.5 แต่ผลการทดสอบไคสแควร์ พบว่า อาชีพของนักท่องเที่ยว (เป็นเกษตรกรหรือไม่เป็นเกษตรกร) ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของนักท่องเที่ยวกับวัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยว

อาชีพของนักท่องเที่ยว	วัตถุประสงค์หลักในการมาเที่ยว			รวม
	พักผ่อน หย่อนใจ	ศึกษาหาความรู้ ทางการเกษตร	อื่นๆ	
เกษตรกร	62 (15.5%)	157 (39.3%)	2 (0.5%)	221 (55.3%)
ไม่ใช่เกษตรกร	42 (10.5%)	134 (33.5%)	3 (0.8%)	179 (44.8%)
รวม	104 (26.0%)	291 (72.8%)	5 (1.3%)	400 (100%)
Chi-Square = 1.470		DF = 2	Sig = 0.479	

ที่มา : จากการคำนวณ

4.3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี จำนวน 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 60.75 และนักท่องเที่ยวที่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี มากกว่า 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 39.25 ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเฉลี่ยในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ 27 ชั่วโมง ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 วัน	243	60.75
มากกว่า 1 วัน	157	39.25
รวม	400	100.0

ระยะเวลาเฉลี่ยในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 27 ชั่วโมง

ที่มา: จากการคำนวณ

4.3.3 จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมาคือ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.0 จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.5 จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ครั้ง	269	67.3
2 ครั้ง	108	27.0
3 ครั้ง	14	3.5
4 ครั้ง	9	2.3
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

ในการศึกษานี้ได้ทดสอบว่าจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางเศรษฐกิจสังคมอื่นหรือไม่ โดยตัวแปรที่ทดสอบ ได้แก่ อาชีพ เพศ การศึกษาและรายได้ โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มเพศ แต่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มของอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ โดยนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นเกษตรกรจะเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเกษตรกร ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไปจะเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 40,000 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ

ตัวแปรที่ทำการทดสอบ	จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว	F-test	P-value
อาชีพ			
- เกษตรกร	1.14	93.878	0.000
- ไม่ใช่เกษตรกร	1.73		
เพศ			
- ชาย	1.41	0.025	0.874
- หญิง	1.40		
ระดับการศึกษา			
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.20	86.838	0.000
- ปริญญาตรีขึ้นไป	1.79		
รายได้ต่อเดือน			
- < 20,000	1.00	16.585	0.000
- 20,000-40,000	1.37		
- > 40,000	2.04		

ที่มา: จากการคำนวณ

4.3.4 ผู้ที่แนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ได้รับการแนะนำจากเพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาคือ บริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 17.3 หนังสือแนะนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 10.8 หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 1.5 อื่นๆ เช่น เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 และโทรทัศน์/วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผู้ที่แนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

ผู้ที่แนะนำให้มาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	276	69.0
หนังสือท่องเที่ยว	43	10.8
บริษัทนำเที่ยว	69	17.3
หนังสือพิมพ์	6	1.5
โทรทัศน์/วิทยุ	1	0.3
อื่นๆ	5	1.3
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

4.3.5 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวกับเพื่อนที่ทำงาน/เกี่ยวกับงานมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ครอบครัว/ญาติคิดเป็นร้อยละ 17.5 หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 1.5 อื่นๆ เช่น กลุ่มเกษตรกร/คนในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กลุ่มที่มาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนที่ทำงาน/เกี่ยวกับงาน	213	53.3
เพื่อน	84	21.0
ครอบครัว/ญาติ	70	17.5
มาคนเดียว	7	1.8
อื่นๆ	26	6.5
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

ในการศึกษานี้ได้มีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับกลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่า ไม่ว่าจะอาชีพเกษตรกรหรือไม่ใช่เกษตรกร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาเที่ยวกับเพื่อนร่วมงาน จึงสรุปได้ว่าอาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มนักท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มนักท่องเที่ยว

อาชีพ	กลุ่มนักท่องเที่ยว					รวม
	มาคนเดียว	เพื่อน	ครอบครัว	เพื่อนร่วมงาน	อื่นๆ	
เกษตรกร	3 (0.8%)	46 (11.5%)	38 (9.5%)	119 (29.8%)	15 (3.8%)	221 (55.3%)
ไม่ใช่เกษตรกร	4 (1.0%)	38 (9.5%)	32 (8.0%)	94 (23.5%)	11 (2.8%)	179 (44.8%)
รวม	7 (1.8%)	84 (21.0%)	70 (17.5%)	213 (53.3%)	26 (6.5%)	400 (100%)
Chi-Square = 0.565	DF = 4			Sig = 0.967		

ที่มา : จากการคำนวณ

4.3.6 จุดท่องเที่ยวในศูนย์วิจัยพืชสวนจันทร์ที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชื่นชอบสถานี่การเรียนรู้แปลงทุเรียนรวบรวมพันธุ์มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือ สถานี่การเรียนรู้พันธุ์กล้วยไม้ป่า คิดเป็นร้อยละ 12.0 สถานี่การเรียนรู้ห้ศรรรย์กำเนิดผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 11.3 แปลงทุเรียนหมอนทอง คิดเป็นร้อยละ 11.3 สถานี่การเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติเลียบคลองหนองเสม็ด คิดเป็นร้อยละ 4.8 แปลงเงาะลูกผสม คิดเป็นร้อยละ 4.3 สวนสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 2.3 อ่างเก็บน้ำหนองเสม็ด คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.16 จุดท่องเที่ยวในศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ

จุดท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานีการเรียนรู้แปลงทุเรียนรวบรวมพันธุ์	190	47.5
สถานีการเรียนรู้พันธุ์กล้วยไม้ป่า	48	12.0
สถานีการเรียนรู้มหัศจรรย์กำเนิดผลไม้	45	11.3
สถานีการเรียนรู้ขยายพันธุ์ไม้ผล	20	5.0
แปลงทุเรียนหอมทอง	45	11.3
แปลงเงาะลูกผสม	17	4.3
สวนสมุนไพร	9	2.3
สถานีการเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติเลียบคลองหนองเสม็ด	19	4.8
อ่างเก็บน้ำหนองเสม็ด	7	1.8
รวม	400	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

เพื่อทดสอบว่าจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบมีความสัมพันธ์กับอาชีพของนักท่องเที่ยวหรือไม่ จึงได้ทำการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์ ผลการทดสอบ พบว่า อาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของนักท่องเที่ยวกับจุดที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ

จุดท่องเที่ยว	อาชีพ		รวม
	เกษตรกร	ไม่ใช่เกษตรกร	
สถานี่การเรียนรู้แปลงทุเรียน	94	96	190
รวบรวมพันธุ์	(23.5%)	(24.0%)	(47.5%)
สถานี่การเรียนรู้พันธุ์	26	22	48
กล้วยไม้ป่า	(6.5%)	(5.5%)	(12.0%)
สถานี่การเรียนรู้ห้ศจรรย	29	16	45
กำเนิดผลไม้	(7.3%)	(4.0%)	(11.3%)
สถานี่การเรียนรู้ขยายพันธุ์	11	9	20
ไม้ผล	(2.8%)	(2.3%)	(5.0%)
แปลงทุเรียนหอมทอง	33	12	45
	(8.3%)	(3.0%)	(11.3%)
แปลงเงาะลูกผสม	10	7	17
	(2.5%)	(1.8%)	(4.3%)
สวนสมุนไพร	4	5	9
	(1.0%)	(1.3%)	(2.3%)
สถานี่การเรียนรู้ศึกษา	10	9	19
ธรรมชาติเลียบบคลองหนอง	(2.5%)	(2.3%)	(4.8%)
เสม็ด			
อ่างเก็บน้ำหนองเสม็ด	4	3	7
	(1.0%)	(0.8%)	(1.8%)
รวม	221	179	400
	(55.3%)	(44.8%)	(100%)
Chi-Square = 10.653	DF = 8	Sig = 0.222	